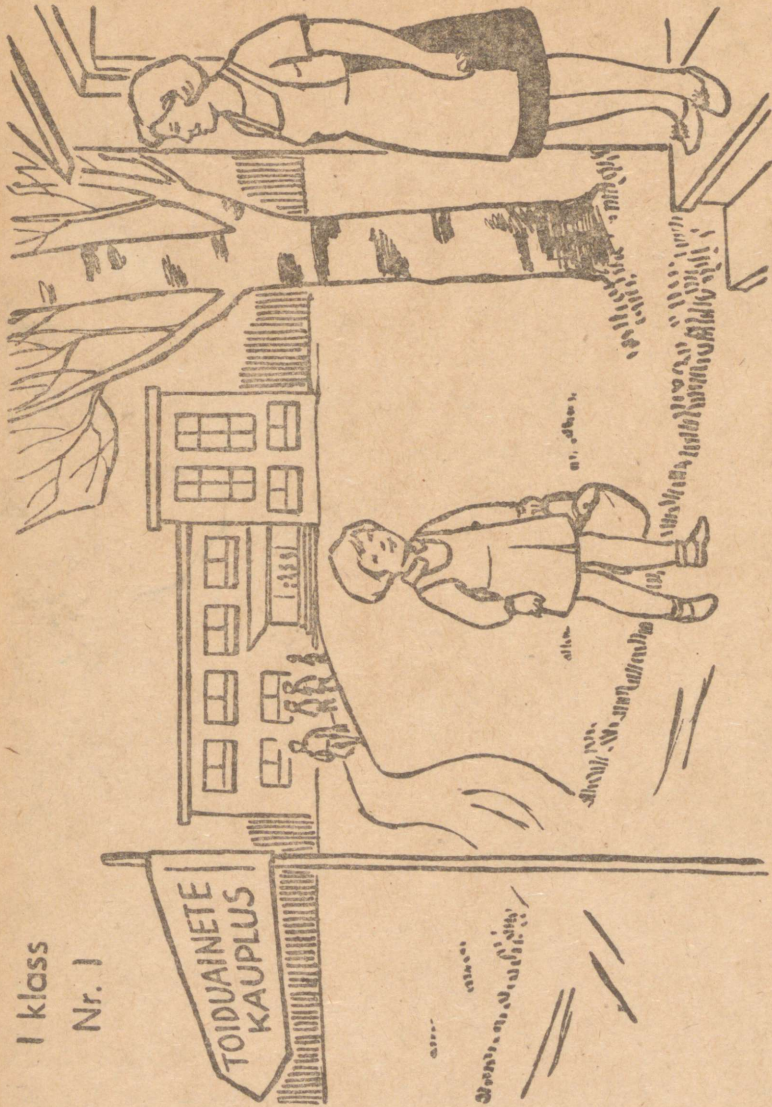

I klass

Nr. 1

TOIDUAINETE
KAUPLUS

* LAPSED

TULID

KOOLIST

KOJU

EMA

ANDIS

ENELE

RAHA

ENE

RUTTAS

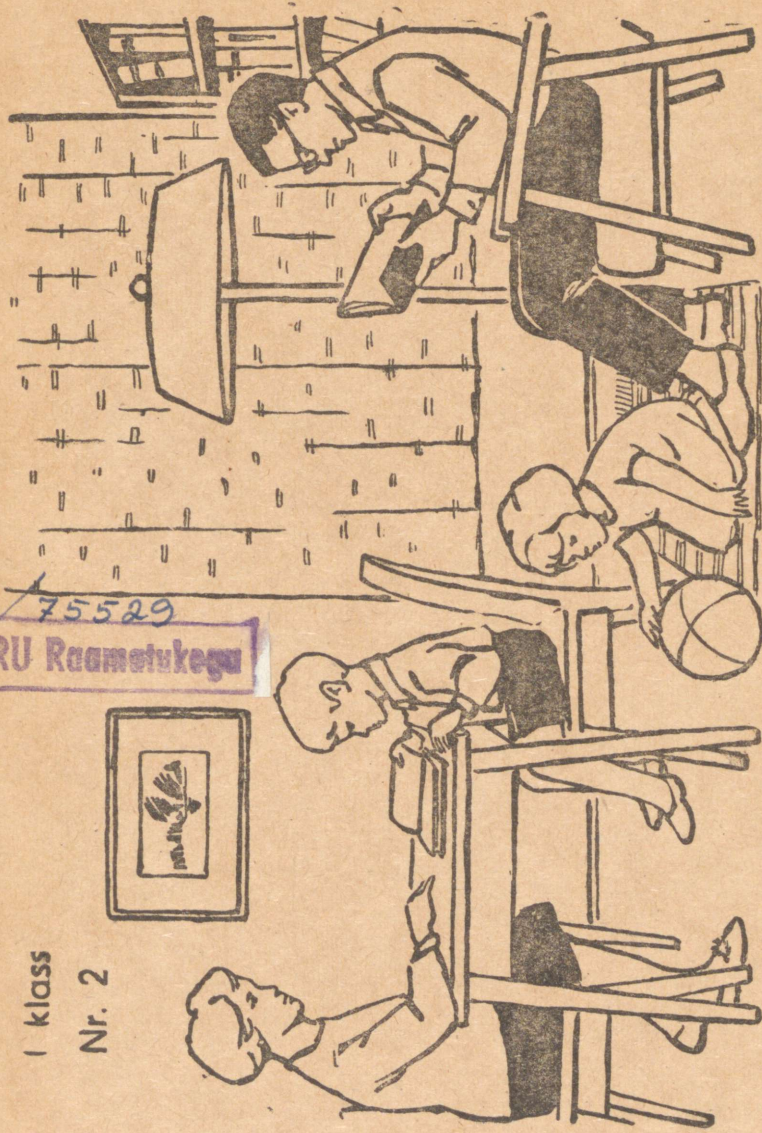
KAUPLUSESSE

TA

OSTIS

KAKS

LEIBA

75529
RU Raamatukogu

I klass
Nr. 2

* ISA	LUGES	ÕHTUL	RAAMATUT
TAL	OLID	PRILLID	EES
VELJO	TAHTIS	KA	PRILLE
ISA	OSTIS	VELJOLE	AABITSA

I klass

Nr. 3

Arb. 1914

Väik	sed	pöö	sad
tal	ve	u	nes
ü	le	ni	on
pak	sus	lu	mes

I klass

Nr. 4

* Helle

Äkki

See

Tüdruk

mängib

koputab

on

viib

soojas

keegi

näljane

linnukesele

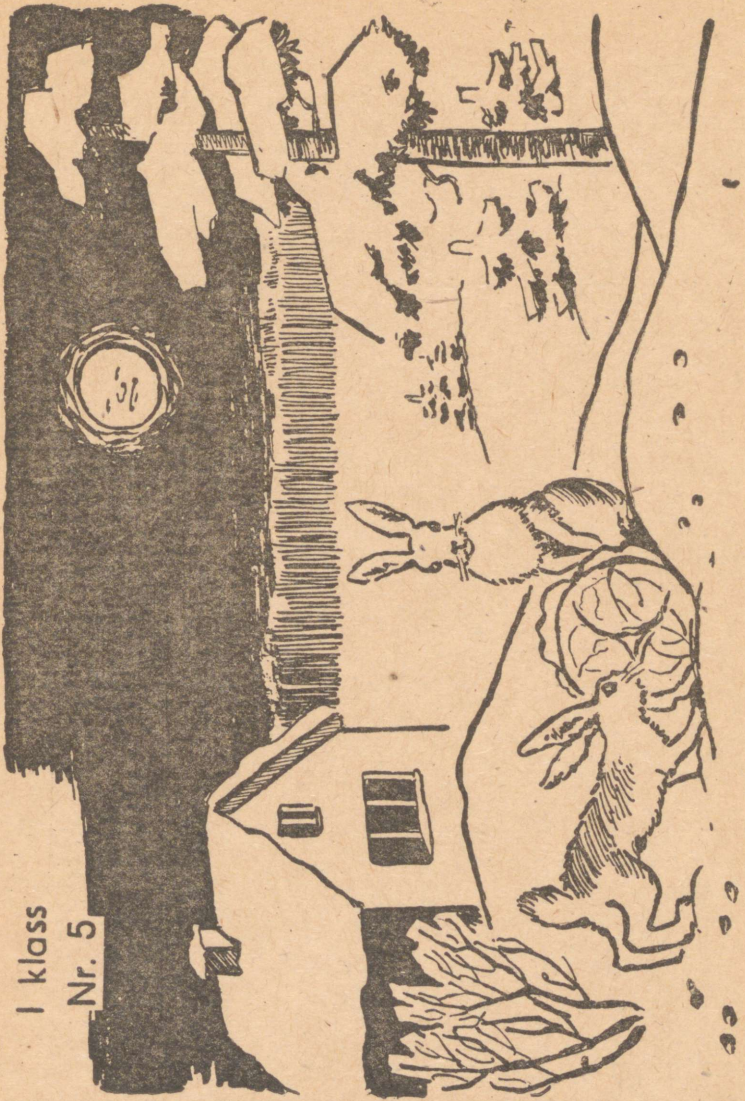
toas

aknale

tihane

toitu

I klass
Nr. 5

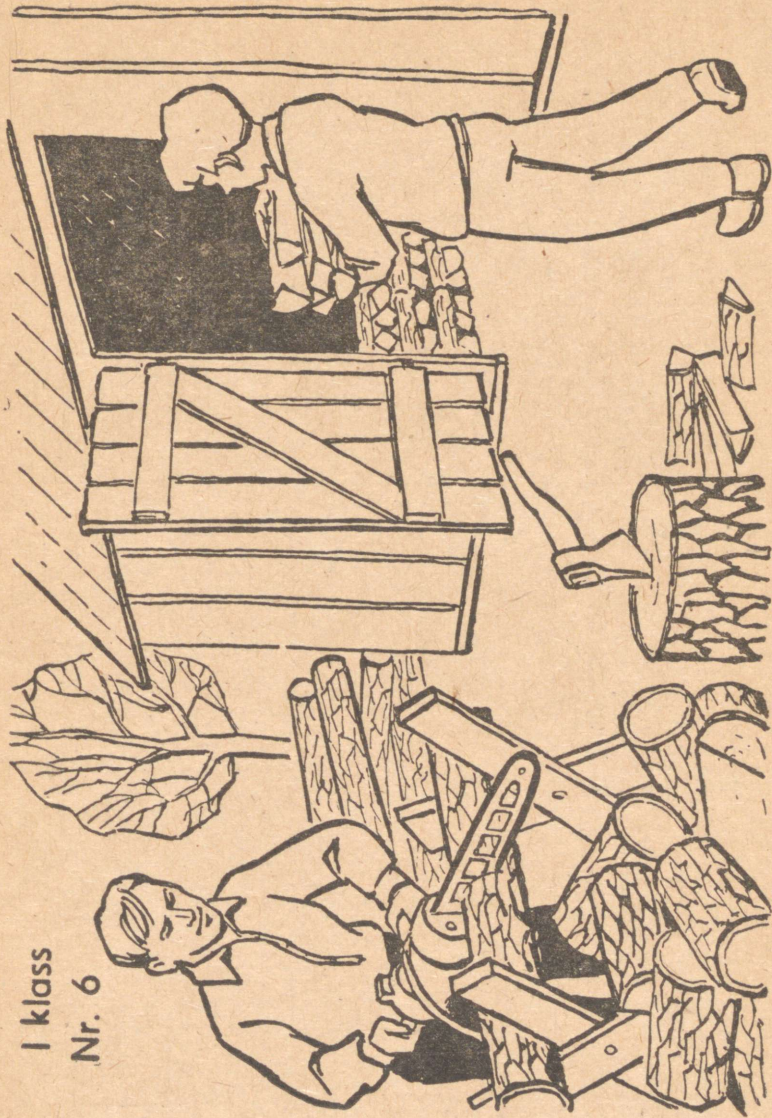

* Lapsed	Kuuvalgel	Kapsapeast
	Jänkud	

viisid	paistis	jätkus
	tulid	

kapsapea	see	jänkule
	toitu	otsima
mõlemale		

I klass
Nr. 6

* Kus

on

isa?

Mida

to

seal

teeb?

Kes

aitab

teda?

Kuhu

paneb

Ants

puud?

I klass
Nr. 7

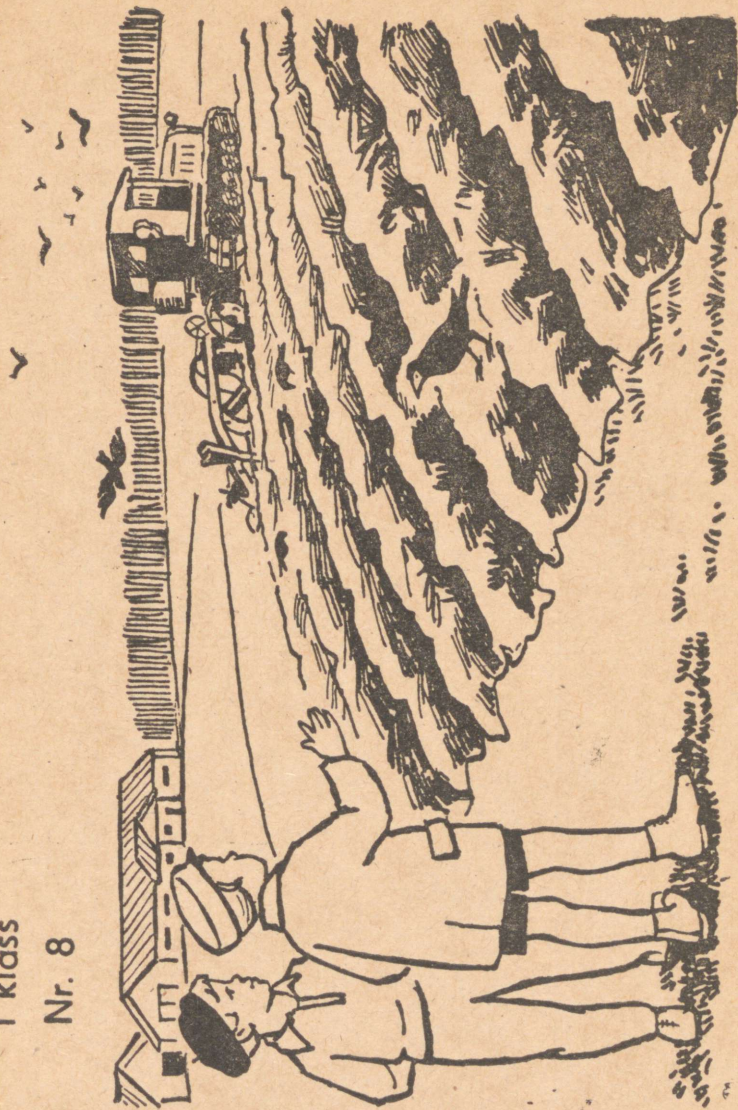

LAPSED	ÄKKI	KULDNOCK	TA
--------	------	----------	----

OTSISID	ÕUES	KULDNOCKKA
KUULSID	NAD	VILISTAMIST
ISTUS	KASE	OTSAS
VÄATAS	UUT	PESAKASTI *

I klass

Nr. 8

LAPSED

NAD

SEAL

POISID

KUULSID

JOOKSID

KÜNDIS

VAATASID

SUURT

KIIRESTI

UUS

TRAKTORI

MÜRINAT

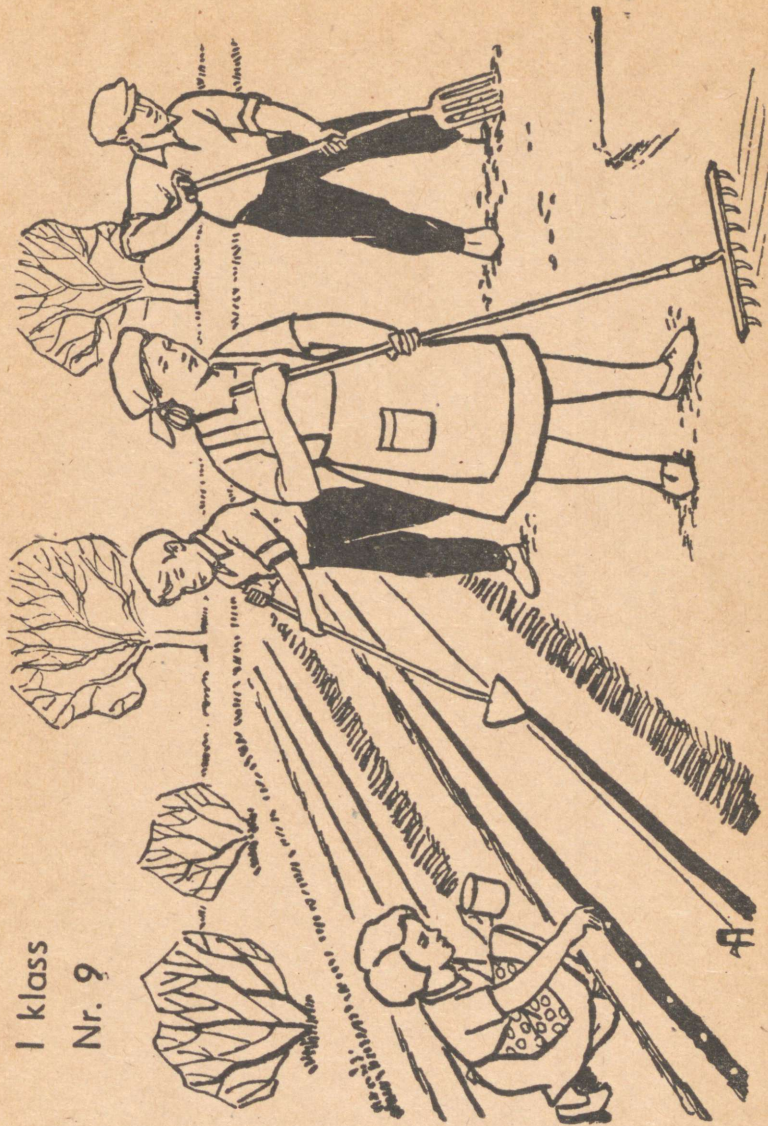
PÖLLULE

TRAKTOR

TÖÖD

I klass

Nr. 9

* Missuguseks muutusid päevad?

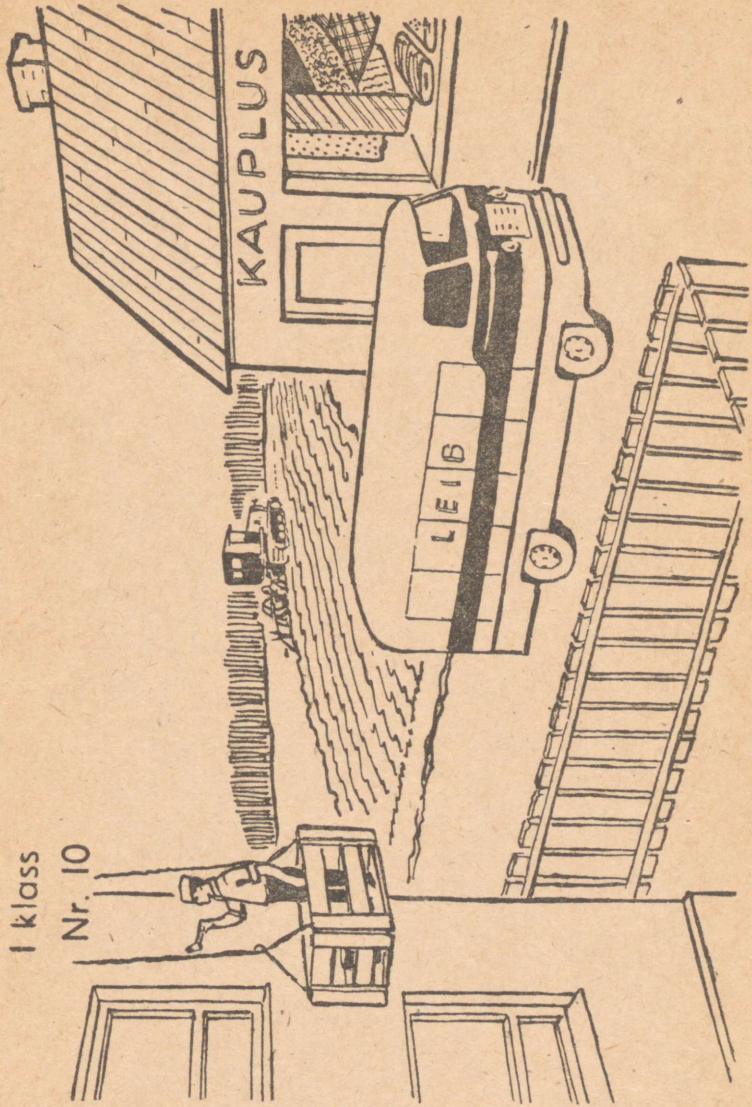
Kuhu löksid Kersti ja Heino?

Mida nad seal tegid?

Kuidas töötasid lapsed?

I klass

Nr. 10

PAGAR

KÜPSETAB

MAITSVAID

SAIU

KANGUR

KOOB

KIRIUT

KANGAST

TRAKTORIST

KÜNNAB

SUURT

PÕLDU

MAALER

VÄRVIB

UUT

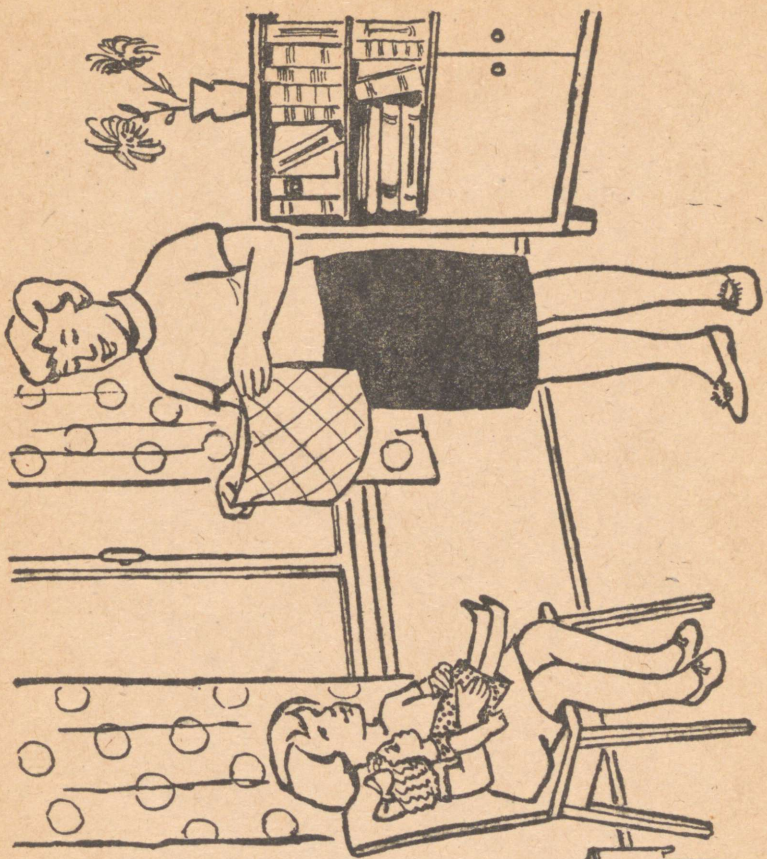
KOOLIMAJA

II klass

Nr. 1

* KOOLIL	ON	SUUR	AED
KEVADEL	KÜLVASIME	PEENARDELE	SEEMNEID
SUVEL	KÄISIME	TAIMI	HOOLDAMAS
SÜGISSEL	KOGUSIME	RIKKALIKU	SAAGI
TALVEL	SÕIME	MAITSVAT	JUURVILIA

II klass
Nr. 2

INGEL
TA
EMA
INGE
EMA

OLI	EILE	SÜNNIPÄEV
SOOVIS	KINGIKS	NUKKU
KINKISKI	TÜTRELE	NUKU
TEGI	NUKULE	TEKI
KIITIS	ILUSAT	TEKKI

II klass
Nr. 3

VARSTI	SAABUVAD	RÕÕMSAD	OKTOOBRIPÜHAD
	LÄHEVAD	TÖÖTAIAD	RONGKÄIGULE
	KANNAVAD	PUNASEID	LIPPE
	KÖNNIVAD	VANEMATE	KÖRVAL
LAPSED	HÕLJUVAD	LASTE	KÄES
ÕHUPALLID			

II klass

Nr. 4

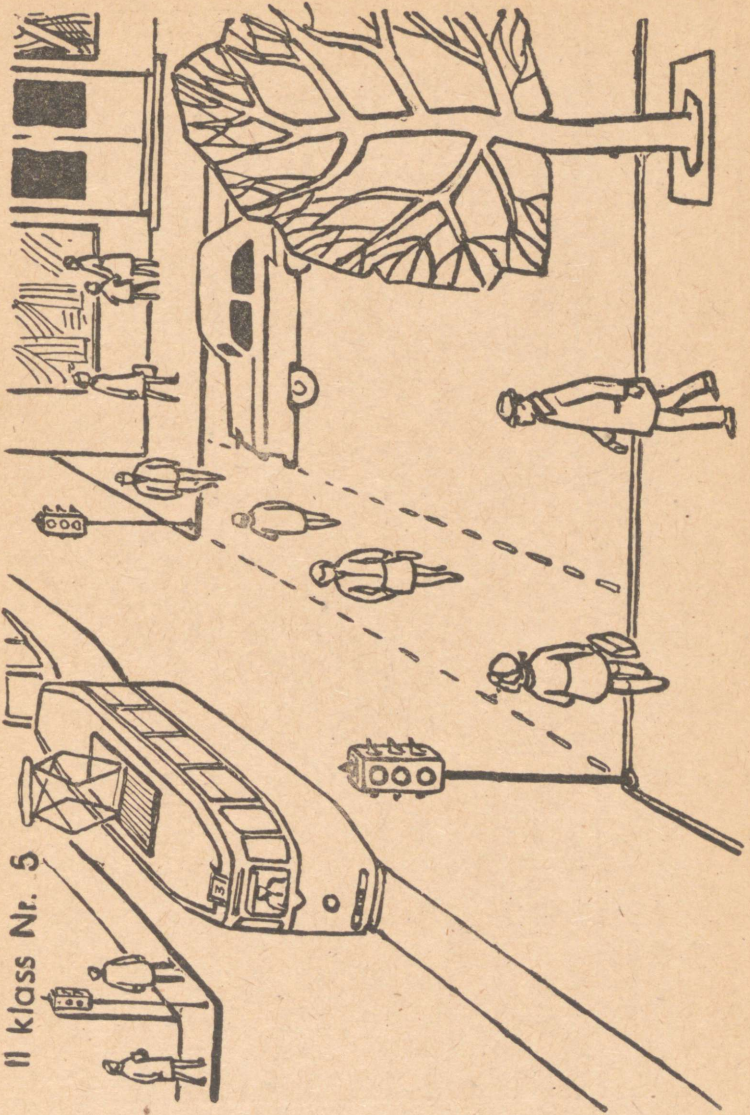

EEMAL
ME
MINA
EMA
EMAL

ASUB
LÄHEME
LEIAN
KORJAB
ONGI

PAKS
SEENI
SUURE
SENI
KORV
METS
KORIAMA
PURAVIKU
RIISIK Aid
TÄIS

II klass Nr. 5

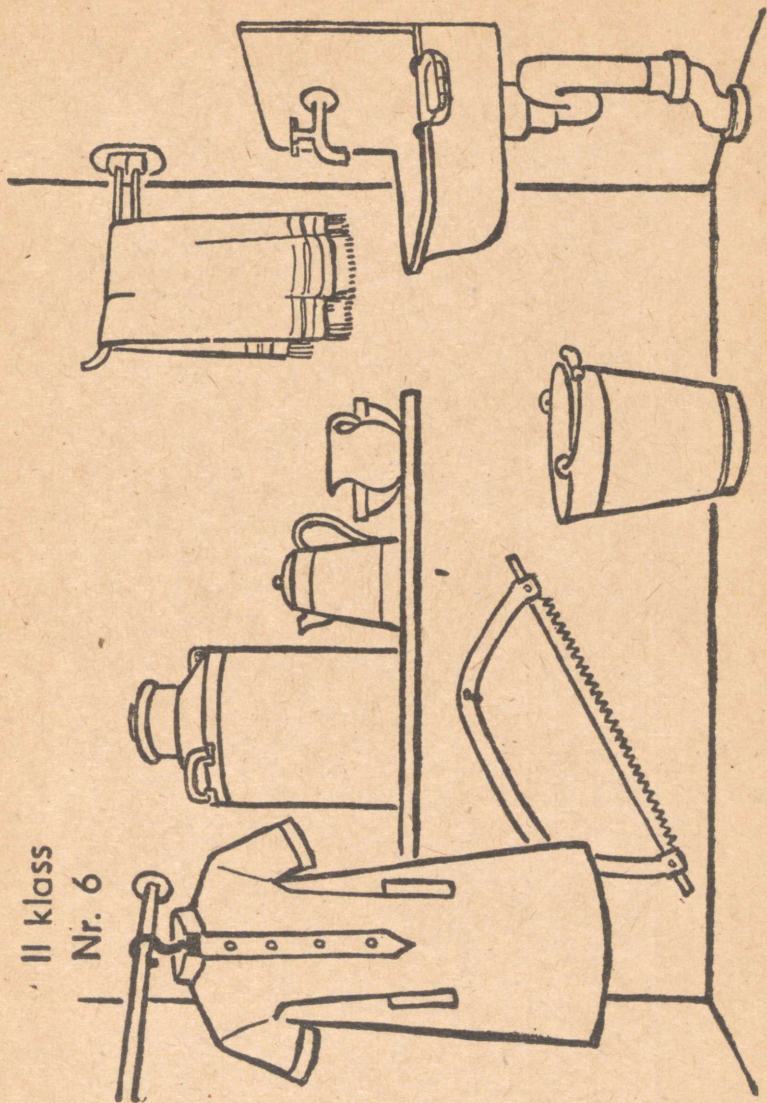
LINNAS
VALGUSFOOR
NÜÜD
ANNE
TA

LIIGUB
JUHIB
SÜTTIB
ÜLETAB
TUNNEB

PALJU	SÕIDUKEID
TÄNAVAL	LIIKLUST
ROHELINE	VALGUS
ETTEVÄATLIKULT	SÕIDUTEE
HÄSTI	LIIKLUSEESKIRJU

II klass

Nr. 6

MA
SA
TA
ME
TE
NAD

ÕMBLEN	KLEITI	NÕELAGA
SAED	PUID	SAEGA
KUIVATAB	NÕUSID	RÄTIGA
LÜPSAME	LEHMI	MASINAGA
KANNATE	VETT	ÄMBRIGA
PESEVAD	KÄSI	SEEBIGA

II klass

Nr. 7

LINNUD

SIILID

USSID

KONNAD

KALAD

LENDAVAD

KAUGELE

LÕUNASSE

POEVAD

OMA

PESADESSE

ROOMAVAD

KÄNNU

ALLA

RONIVAD

PEHMESSE

MUDASSE

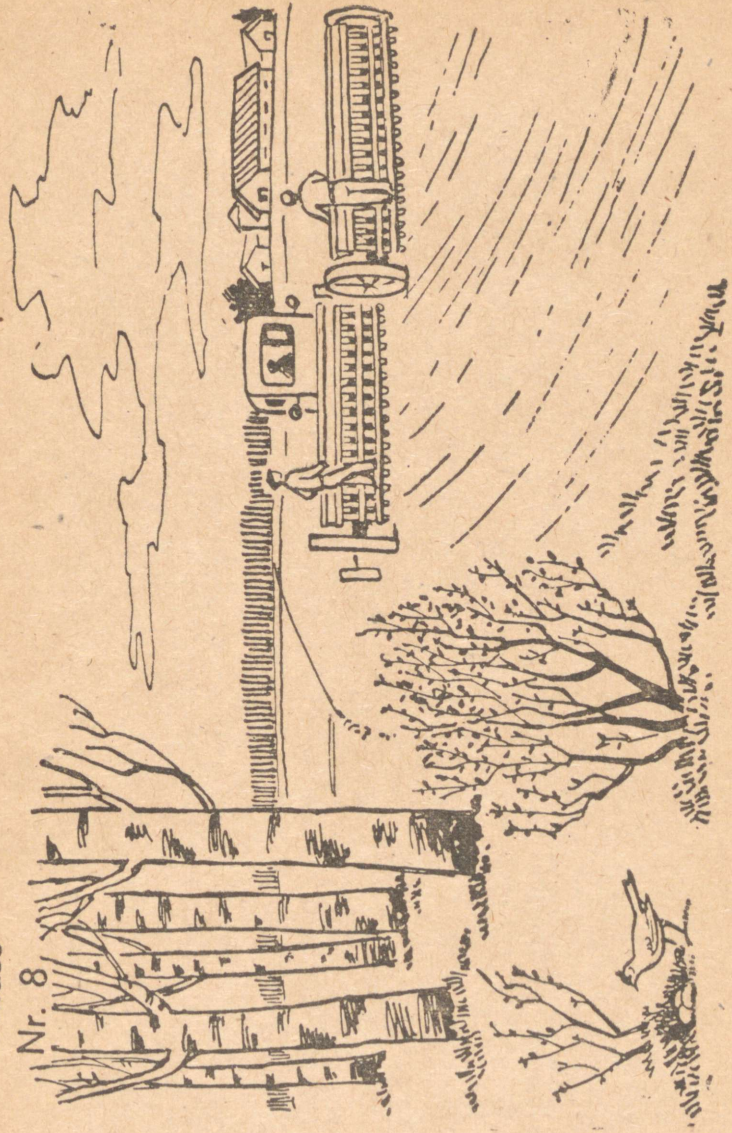
SUKELDUVAD

SÜGAVASSE

VETTE

II klass

Nr. 8

Handwritten text, possibly a signature or date, written vertically on the right side of the drawing.

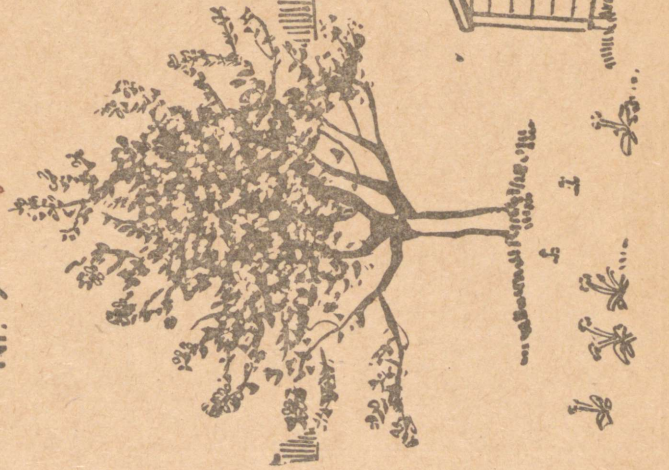
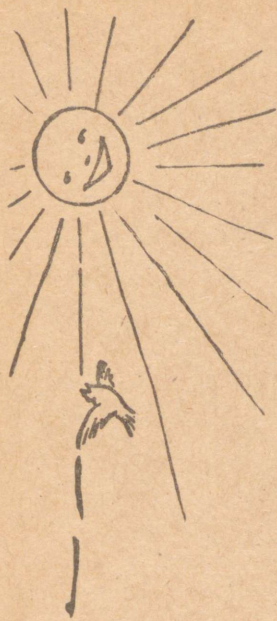
* TAEVAS	HÕLJUVAD
PUUDEL	HALJENDAVAD
LINNUPESAS	ON
PÕLDUDEL	TÖÖTAVAD
NEID	ABISTAVAD

VALGED
ROHELISED
KIRJUD
HOOLSAD
VÕIMSAD

PILVED
LEHED
MUNAD
KOLHOOSNIKUD
TRAKTORID

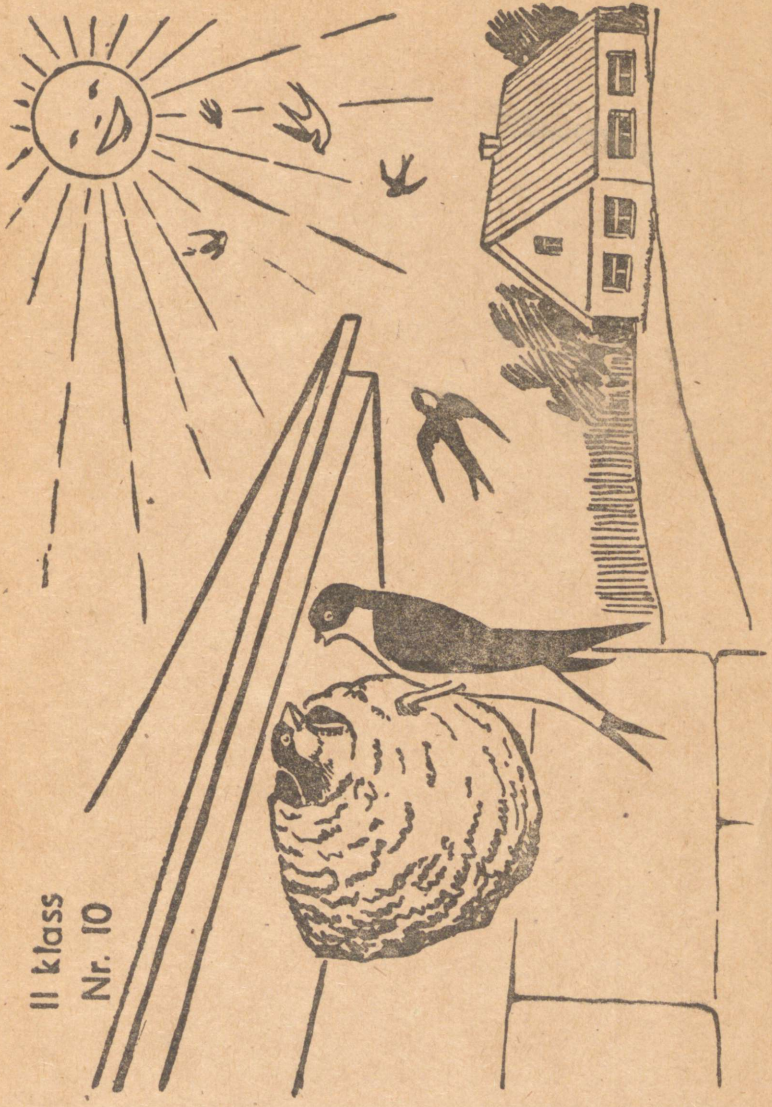
II klass

Nr. 9

HELE	PÄIKESEKIIR
KOHMAKAS	KARU
VÄIKE	LAULULIND
KOLLANE	VÕILILL
VIRK	MESILANE

TUNGIB	TUPPA
ÄRKAB	TALVEUNEST
TULEB	TAGASI
ÕITSEB	ÕUEL
LENDAB	ÕIELE

II klass
Nr. 10

A-30187

juuseks

muutusid

päevad?

Kust

saabusid

pääsukesed?

Mida

nad

nägid?

Mida

räägib

pääsuisa

varblastele?

Miks

ruttab

pääsuema

nabrite

juurde?

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00447260 3

JUHEND ÕPILASELE

I klassi emakeele loto kasutamiseks

- Nr. 1. Koosta lausetest jutuke «Ene abi». Esimene lause on märgistatud *-ga. Lao liikuva aabitsa abil ühte tulpa lühikese o-ga, teise tulpa pika o-ga sõnad.
- Nr. 2. Koosta lauseosadest 4 lauset ja lausetest jutuke «Lapse prillid». Esimene sõna on märgistatud *-ga. Lao liikuva aabitsa abil jutukesest välja need sõnad, kus s ja h kõrval on t.
- Nr. 3. Koosta silpidest lause. Lause algab suure algustähega. Reas on 2 sõna.
- Nr. 4. Koosta sõnadest 4 lauset ja lausetest jutuke «Linnud talvel». Antud on iga lause teine sõna. Jutukese esimene sõna on märgistatud *-ga. Leia jutukesest teeb-sõnad ja mõtle nende kirjutamise kohta reegel.
- Nr. 5. Koosta sõnadest 4 lauset ja lausetest jutuke «Loomad talvel». Antud on iga lause teine sõna.

Jutukese esimene sõna on märgistatud *-ga.

Millise algustähega algab iga lause?

- Nr. 6. Aseta küsimused õigesse järjekorda. Leia küsimustele pildi järgi vastused. Mõtle jutukesele pealkiri.

Esimene küsimus on märgistatud *-ga.

Kirjuta saadud jutuke vihikusse.

- Nr. 7. Koosta jutuke «Kuldnokk». Antud on iga lause esimene sõna. Jutukese viimane sõna on märgistatud *-ga. Kirjuta vihikusse jutukesest pika häälikuga sõnad.

- Nr. 8. Lõpeta laused. Koosta lausetest jutuke «Kevad põllul».

Antud on lausete esimesed sõnad.

Kirjuta jutukesest vihikusse pika häälikuga sõnad.

- Nr. 9. Aseta küsimused õigesse järjekorda ja leia neile pildi järgi vastused. Mõtle jutukesele pealkiri.

Esimene lause on märgistatud *-ga.

Kirjuta jutuke vihikusse.

- Nr. 10. Koosta antud sõnade järgi laused. Leia lausetest *teeb*-sõnad.

JUHEND ÕPILASELE

II klassi emakeele loto kasutamiseks

- Nr. 1. Koosta sõnadest 5 lauset ja lausetest jutuke «Kooliaed». Jutukese esimene sõna on märgistatud *-ga. Järgmised laused algavad aastaegade nimetus-
tega.
- Nr. 2. Lõpeta laused ja koosta jutuke «Sünnipäev». Antud on lausete esimesed sõnad.
- Nr. 3. Lõpeta laused ja koosta jutuke «Rongkäigule». Antud on iga lause esimene sõna.
Teine sõna igas lauses on tegusõna.
- Nr. 4. Koosta sõnadest 5 lauset ja lausetest jutuke «Seenel». Iga lause teine sõna on lahtilõikamata lipikuosal.
- Nr. 5. Koosta sõnadest 5 lauset ja lausetest jutuke «Tänaval». Teine sõna igas lauses on tegusõna. Need on antud lahtilõikamata lipiku-

osal. Mõtle reegel tegusõna lõppude kohta.

Nr. 6. Lõpeta laused.

Nr. 7. Antud on iga lause esimene sõna. Koosta nende järgi laused teemal «Kuidas keegi valmistub talveks?».

Nr. 8. Koosta jutuke «Kevadel». Jutukese esimene sõna on märgistatud *-ga. Iga lause kolmas sõna on omadussõna.

Nr. 9. Antud on lausete lõpud. Lao iga lõpu ette kaks puuduvat sõna. Saad laused kevadest.

Nr. 10. Aseta küsimused õigesse järjekorda, leia pildi järgi neile vastused ja mõtle saadud jutukesele pealkiri. Kirjuta jutuke vihikusse.

A-30187

S. SAAR, O. NIINEMÄE

EMAKEELE LOTO

I JA II KLASSILE

KIRJASTUS «VALGUS»
TALLINN 1969

4E
S03

Komplekt koosneb õpetajale määratud juhendist ja 20 lotokaardist, mis on mõeldud näitlikuks õppevahendiks vastavate klasside emakeele programmi teatavate küsimuste süvendamiseks ja kinnistamiseks. Peale selle kuuluvad komplekti juurde veel eraldi juhendid I ja II kl. õpilastele.

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
75529

JUHEND ÕPETAJALE

I ja II klassi emakeele loto kasutamiseks õppetundides

I ja II klassi õpilastele määratud emakeele loto eesmärgiks on õpitud keelereeglite ja ortogrammide kinnistamine ning suulise ja kirjaliku kõne kavastamis- ning koostamisoskuse süvendamine, kusjuures kogu selle töö keskpunkti jääb loogilise mõtlemise arendamine. Lotode kasutamisel omandavad õpilased vilumusi iseisivaks tööks vastava juhendi järgi. Seega on loto üks meetoodilisi vahendeid selleks, et emakeele tundi mitmekesistada ja huvitavamaks muuta.

Lotot võib jaotada frontaalselt kogu klassile ja diferentseeritult tugevamatele või nõrgematele õpilastele, olenevalt õpilaste võimete ja teadmiste tasemest ning õpetaja poolt antud ülesannetest.

Väga oluline õpetajale on õigeaegne tutvumine lotomaterjaliga ning selle korralik ettevalmistamine. Eelkõige on vaja tutvuda juhendiga ning nende nõuetega, mida esitatakse vas-

tavate lotokaartide kasutamisel. Seejärel on otstarbekohane kleepida õpilasele määratud tööjuhend ümbrikule ja siis alles võtta lotokaart ning tähelepanelikult uurida niihästi selle teksti kui ka tagaküljel leiduvat pilti. Siinkohal juhime tähelepanu sellele, et lisaks juba märgitud sõnadele võib õpetaja loto lausetes vajaduse korral nõrgemate õpilaste jaoks mõne sõna veel vastava tärnikesega tähistada.

Nüüd alles tükeldab õpetaja kaardi lipikuteks, muidugi ainult selles ulatuses, nagu see on märgitud vastavas juhendis. Pärast tükeldamist tuleb lipikud ümbrikusse tagasi panna. Nii saadakse deformeeritud tekst, mida õpilane vajab tööjuhendis antud ülesande täitmiseks. Soovi korral võib enne kaardi tükeldamist selle tagaküljel oleva pildi ära värvida, et muuta see eredamaks ning seega soodustada õpilastel oma töötulemuste kontrollimist.

Et hõlbustada lotode kasutamist, on vaja kõik lotod grupeerida teemade kaupa.

Loto esmakordsel kasutamisel tuleb õpilasile selgitada selle kasutamise põhimõtet ja metoodikat ning iga kord kontrollida, kas õpilased on juhendist õigesti aru saanud. Pärast juhendiga tutvumist võtavad õpilased ümbrikust lipikud ja asetavad need käepäraselt ritta, nii et oleks nähtav lipikuil leiduv deformeeritud tekst. Sellest tekstist lauseid ja jutukest moodustades laovad õpilased lipikud avatud raamatu või sel-

leks otstarbeks valmistatud kaante vahele, huvi tundmata lipiku tagaküljel leiduva mosaiikpildi detaili vastu. Kui kõigi lipikute tekst on niiviisi kaante vahele laotud, sulevad õpilased raamatu (või kaaned) ja avavad selle (need) seejärel uuesti, kuid sedakorda nii, et nüüd oleksid pealpool lipikute tagaküljed — neist moodustuv mosaiikpilt. Kui iga detail mosaiikpildil on õiges kohas, siis on õpilane ülesande õigesti sooritanud. Vastasel korral tulevad tal detailid pildi järgi õigesse kohta paigutada ja raamatu (või kaante) taassulgemise ning avamise teel tuua pealepoole loto tekstiga külg.

Ei ole otstarbekohane õpilasele lotot koju anda, sest ainukesegi lipiku kaotamise korral muutub kogu lotokaart kõlbmatuks.

I klassi loto

I klassi lotode tekst koosneb neljast lausest. Igas lauses on neli sõna. Iga loto kasutamisel tuleb võimaluse korral leida seos vastava materjaliga aabitsas või lugemikus.

- Nr. 1. Töö ülesandeks on jutukese «Ene abi» koostamine (antud lausete õigesse järjekorda asetamise teel) ja lühikese ning pika hääliku tarvitamise oskuse arendamine. Kaart tuleb tükeldada neljaks lipikuks, nii et igaühele neist jääks üks lause. Aja kokkuhoiu mõttes on esimene lause märgistatud *-ga.
- Nr. 2. Töö eesmärgiks on arendada lastes oskust lausete moodustamiseks. Kaart tuleb tükeldada lipikuteks kahe sõna kaupa. Esimene sõnapaar on märgitud *-ga. Lisaülesandena võib liikuva aabitsaga laduda jutukesest välja kõik sõnad, kus *s* ja *h* kõrval on *t*.
- Nr. 3. Siin tuleb silpidest sõnu ja sõnadest lauseid moodustada. Kaart tuleb tükeldada 16 lipikuks, nii et igal lipikul oleks üks silp. Loto esimene silp algab suure algustähega.
- Nr. 4. Töö teemaks on õpitud sõnade tähenduse ja suure algustähe ning *teeb*-sõnade kordamine.

Kaardil jäetakse lipikuteks tükeldamata teine sõna. Jutukese esimene sõna on märgistatud *-ga.

Nr. 5. Teemaks on lausete moodustamine ja suure algustähe kordamine. Kaardil jäetakse lipikuteks tükeldamata lausete teine sõna. Jutukese esimene sõna on märgistatud *-ga. Lisaülesandena võib jutukese vihikusse kirjutada.

Nr. 6. Tööks on jutukese «Isa abistamas» koostamine, kusjuures see toimub samuti nagu nr. 1 puhul. Lisaülesandena võib jutukese kirjan-dina vihikusse kirjutada.

Nr. 7. Teemaks on lausete moodustamise ja pikkade häälikute tundmise kordamine. Antud on jutukese «Kuldnokk» viimane sõna.

Kaardil jäetakse lipikuteks tükeldamata iga lause esimene sõna.

Nr. 8. Töö teemaks on lausete moodustamine tegusõna kasutamisega. Kaardil jäetakse lipikuteks tükeldamata iga lause esimene sõna.

Lisaülesanne: pika häälikuga sõnad kirjutada kaardilt vihikusse.

Nr. 9. Ülesandeks on jutukese «Kevadisi töid aias» koostamine. On vaja, et õpetaja eelnevalt vestleks lotokaardi teksti ja

pildi põhjal. Töö toimub samuti nagu nr. 1 ja nr. 6 puhul.

- Nr. 10. Töö teemaks on selliste lausete moodustamine, mis vastaksid küsimusele *mida teeb?* Tööle peaks eelnema õpetaja vestlus töötajaist ja töödest. Kaardil jäetakse lipikuteks tükeldamata iga lause esimene sõna.

II klassi loto

II klassi lotode tekst koosneb 5 lausest. Igas lauses on neli sõna.

- Nr. 1. Loov töö mõiste «lause» kordamiseks ja loogilise mõtlemise arendamiseks. Kaart tükeldatakse 20 lipikuks. Õpilaste tähelepanu tuleb juhtida sellele, et jutukese «Kooliaed» esimene sõna on «Koolil» ja järgnevate lausete esimesed sõnad märgivad aastaaegu, mille järgi ajaliselt tuleb reastada aiatööde kirjeldused. Pärast ladumist ja töötulemuste kontrollimist võib jutukese vihikusse kirjutada.
- Nr. 2. Teema «G, K või KK» ülesandeks on süvendada lipikutel antud sõnade tähenduse ja õigekirjutuse tundmist. Kaardil jäetakse lipikuteks tükeldamata iga lause esimene sõna.

- Nr. 3. Jutukese «Rongkäigule» ladumisel paigutavad õpilased iga lause algussõna järele sobiva tegusõna ja siis kaks järgnevat sõna. Pärast ladumise lõpetamist ja selle tulemuste kontrollimist võib õpilasile anda ülesandeks eraldada kõik need sõnad, mis vastavad küsimusele *mida teevad?*
- Nr. 4. Teema «E või EE» ülesandeks on lotolipikutel antud sõnade tähenduse tundmaõppimine ja kirjutamisoskuse arendamine. Kaardil jäetakse tükeldamata iga lause teine sõna. Õpilased koostavad antud sõnadest jutukese «Seenel» ja kontrollivad iseseisvalt töö tulemusi.
- Nr. 5. Töö teemaks on «Tegusõna» (*mida teeb?*) ja selle eesmärk on sama kui loto nr. 3 puhul. Kaardil jäetakse lipikuteks tükeldamata tegusõnad. Õpilased koostavad lipikute abil jutukese «Tänaval». Pärast ladumise lõpetamist ja tulemuste kontrollimist võib neile anda ülesande eraldada kõik sõnad, mis vastavad küsimusele *mida teeb?*
- Nr. 6. Töö teemaks on «Tegusõna lõpud» ja selle eesmärk on sama kui loto nr. 5 puhul. Kaardil jäetakse lipikuteks tükeldamata lausete aigussõnad (asesõnad). Õpilased laovad laused lõpuni ja vas-

tavad küsimustele *keda? mida? või millega?*

- Nr. 7. Töö teemaks on tegusõnade kordamine küsimusega *kuhu?* Kaardil jäetakse lipikuteks tükeldamata iga lause esimene sõna. Õpilased laovad laused lõpuni ja saavad sel viisil jutukese «Kuidas keegi valmistub talveks?».
- Nr. 8. Teema: «Omadussõna õige kasutamise oskuse süvendamine». Kaardil jäetakse lipikuteks tükeldamata iga lause kolmas sõna (omadussõna). Õpilased laovad omadussõnade järgi sobivad laused ja koostavad jutukese «Kevadel». Jutukese esimene sõna «Taevas» on märgistatud *-ga.
- Nr. 9. Töö teemaks on omadussõna kordamine. Kaardil jäetakse lipikuteks tükeldamata iga lause 2 viimast sõna. Õpilased laovad lausete 2 algussõna.
- Nr. 10. Kirjandi koostamine teemal «Pääsukesed on saabunud». Kaart tükeldatakse küsimuste kaupa 5 lipikuks. Esmalt paigutavad lapsed küsimused loogilisse järjekorda ja kontrollivad töö õigsust mosaiikpildi abil. Mosaiikpildilt «Pääsukesed on saabunud» leiavad õpilased küsimustele õiged vastused ja lookesele pealkirja. Pärast keelelist analüüsi kirjutavad nad küsi-

mustele õiged vastused ja leiavad loo-
kesele pealkirja, seejärel aga kirjuta-
vad kirjandi vihikusse. Jutukese koos-
tamisel on hea, kui ühel lauanaabril on
pealpool loto küsimused, teisel —
mosaiikpilt.

Сильви Саар и Орест Нийнемяэ. ЛОТО ПО РОДНОМУ
ЯЗЫКУ ДЛЯ 1-го и 2-го КЛАССОВ. На эстонском языке. Ху-
дожественное оформление Н. Аляк. Издательство «Валгус».
Таллин, Пярнуское шоссе, 10.

Toimetaja V. Rummel. Kunstiline toimetaja H. Keigo. Tehniline
toimetaja I. Vahtre. Korrektorid H. Kull ja M. Pall. Laduda
antud 12. XI 1968. Trükkida antud 13. VIII 1969. Kohila Paberi-
vabriku trükipaber nr. 2, 60×90³². Trükipoognaid 0,375+22 lisa.
Arvestuspoognaid 2,28. Trükiarv 16 000. Tellimise nr. 6704. Hans
Heidemanni nimeline Trükikoda, Tartu, Ülikooli 17/19. III

Hind 17 kop.

col bayral ni becalay bregi gowan

17 kop.

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan

col bayral ni becalay bregi gowan